

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı: 19075
Tarih: 08.06.2022

Gülüstan Kılıç KOÇYİĞİT
Muş Milletvekili
Halkların Demokratik Partisi

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 08/06/2022 16:23
Sayı: E-120.10-1029096

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye hapishanelerinde infaz sisteminden kaynaklanan ayrımcı ve baskıcı tutum kadın mahpusların kapalı ortamlarda yaşadıkları hak ihlallerini daha da derinleştirmektedir. Bu sebeple Türkiye hapishanelerinde bulunan kadın mahpusların yaşamış oldukları hak ihlallerinin tüm yönleriyle araştırılması adına Anayasa'nın 98'inci TBMM İç Tüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ve talep ederim.
08/06/2022

Gülüstan Kılıç Koçyiğit
Muş Milletvekili

GEREKÇE

Türkiye hapishanelerinde yaşanan hak ihlalleri, genelde tüm mahpuslar özelde ise kadın ve çocuk mahpuslar üzerinde ciddi, telafisi zor zararlara sebep olabilmektedir. Hak temelli çalışan örgütlerin verilerinde de sıkça rastladığımız üzere, kadın mahpuslar en temel ihtiyaçlardan olan ped, tampon gibi hijyen ürünlerine ulaşamamakta nitekim bu konu çok kez dile getirilmektedir. Türkiye'deki infaz sistemi ikili cinsiyet sistemi üzerine kurulu olup diğer kimliklere sahip olan kişilere yaşanılır bir alan açmayan ve dolayısıyla baskılayan bir yerde durmaktadır. Hiç şüphesiz kadın mahpusların cinsiyet ile ilişkili temel ihtiyaçlarına dönük bir politika ise ne yazık ki geliştirilmemektedir. Hak örgütlerinin de belirtmiş olduğu üzere, bu ayrımcı tutum

Ceza ve Tevkif Evleri Genel Müdürlüğü merkez teşkilatında kadın mahpuslara özgü düzenlenmiş herhangi bir birim, daire başkanlığı olmayışında da görülmektedir. Toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin daha da görünür olduğu kapalı alanlar yani hapisaneler açısından yapılan her yeni düzenleme tecrit sisteminin daha da derinleştiği gündemler yaratmaktadır.

Ceza ve Tevkif Evleri Genel Müdürlüğü'nün paylaştığı verilere göre; Türkiye hapisanelerinde 12.095 kadın ve kız çocuğu bulunmaktadır. Zira bu verilerin nicel açıdan çokluğu kadınların mağdur veya zarar gören olarak tanımlanmasının yanında bir de 'suçlu' olarak adlandırıldığı bir gerçeği ortaya çıkartmaktadır. Ceza İnfaz Sisteminde Sivil Toplum Derneği (CİSST) mahpuslar tarafından yazılan mektuplarda yer alan hak ihlallerini kamuoyuyla paylaşırken kadın mahpusların yaşadığı sorunları şu şekilde sıralamaktadır; kadın mahpusların başka bir hapisaneye yahut hastaneye sevkleri sırasında çoğunlukla erkek güvenlik görevlilerinin refakat ediyor olması kadın mahpusların taciz ve baskı altında kalmalarının yolunu açabiliyor. Yine kadın sağlığı kontrollerinde kelepçeli muayene uygulamasının yapılıyor olması ve erkek olan kolluk görevlisinin muayene odasından çıkmaması sağlık hakkını doğrudan kısıtlayabilmektedir. Yine hapisane giriş çıkışlarında yapılan üst aramalarında ağız içi arama yapılması, son yapılan kanun değişikliği ile çıplak arama yerine kullanılmaya başlanan detaylı aramanın istisna ve haklı sebep oluşmadan tüm durumlarda yapılması ihlallere yol açabilmektedir. CİSST, kadın mahpusların üst aramaları esnasında meme kısmının avuçlama suretiyle tacize uğratılmasını da gelen başvurular kapsamında kamuoyuyla paylaşmıştır. Ayrıca her ne kadar kadın mahpuslar kapalı ortamlara konulmuş olsalar da tıpkı dışarıdaki kadınlar gibi boşanma, nafaka, çocuklarının velayetleri gibi birçok konuda hukuki yardıma ihtiyaç duyabilmekteler. Birçok zaman bu konularda hukuki yardıma erişemeyen kadın mahpuslar olduğu da bilinmektedir.

Yaşanan ekonomik buhran elbette hapisane ortamında bulunan kadınları daha derinden etkilenmektedir. Nitekim kapatılma ile cezalandırılmaya çalışılan kadın mahpusların çoğunun yoksulluk ve yoksunluk içerisinde olduğu bilinmektedir. Kadınların cinsiyete bağlı özel sağlık ihtiyaçlarına erişememesi de pek çok sağlık sorununu birlikte getirmektedir. Hapisane idareleri tarafından mahpuslar için dışarıdan kendilerine para gönderilmesine izin verilmemesi temel ihtiyaçların kantinden alınmasını mecbur kılmaktadır. Açıklanan tüm bu sebepler doğrultusunda kadın mahpusların hapisanelerde yaşadığı hak ihlallerinin tüm yönleriyle araştırılması ve insan onuruna yaraşır bir biçimde infaz sisteminin dizayn edilmesi amacıyla meclis araştırması yapılması gerekmektedir.

1	MAHMUT TOĞRUL	GAZİANTEP	
3	AYŞE SÜRÜCÜ	ŞANLIURFA	
4	MEHMET RUŞTU TIRYAKI	BATMAN	
5	FİLİZ KERESTECİOĞLU	ANKARA	
6	ABDULLAH KOC	AĞRI	
7	GARO PAYLAN	DİYARBAKIR	
8	RIDVAN TURAN	MERSİN	
9	BERDAN ÖZTÜRK	AĞRI	
10	OYA ERSOY	İSTANBUL	
11	ALİ KENANOĞLU	İSTANBUL	
12	DERSİM DAĞ	DİYARBAKIR	
13	SAİT DEDE	HAKKARİ	
14	PERO DUNDAR	MARDİN	
15	SIDIK TAŞ	SİİRT	
16	HÜSEYİN KAÇMAZ	ŞIRNAK	
17	NECDET İPEKYÜZ	BATMAN	
18	MUAZZEZ ORHAN IŞIK	VAN	
19	ZÜLEYHA GÜLÜM	İSTANBUL	
20	TAYİP TEMEL	VAN	